

P9_TA(2023)0215

Strategia UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych w obiegu zamkniętym

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 1 czerwca 2023 r. w sprawie strategii UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych w obiegu zamkniętym (2022/2171(INI))

(C/2023/1222)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 marca 2022 r. zatytułowany „Strategia UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych w obiegu zamkniętym” (COM(2022)0141),
- uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 marca 2020 r. zatytułowany „Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy” (COM(2020)0098), a także rezolucję Parlamentu z dnia 10 lutego 2021 r. w tej samej sprawie ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. pt. „Gotowi na 2030: przybliżenie natury do naszego życia” (COM(2020)0380) oraz swoją rezolucję w tej sprawie z dnia 9 czerwca 2021 r. ⁽²⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. pt. „Strategia »Od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego” (COM(2020)0381) oraz swoją rezolucję z dnia 20 października 2021 r. w tej sprawie ⁽³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 16 stycznia 2018 r. pt. „Europejska strategia na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym” (COM(2018)0028) oraz swoją rezolucję z dnia 13 września 2018 r. w tej sprawie ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 października 2020 r. pt. „Strategia w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności na rzecz nietoksycznego środowiska” (COM(2020)0667) oraz swoją rezolucję z dnia 10 lipca 2020 r. w tej sprawie ⁽⁵⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 marca 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025” (COM(2020)0152),
- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. ⁽⁶⁾ („8. program działań w zakresie środowiska”),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów uchylającą niektóre dyrektywy ⁽⁷⁾ („dyrektywa ramowa w sprawie odpadów”),

⁽¹⁾ Dz.U. C 465 z 17.11.2021, s. 11.
⁽²⁾ Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.
⁽³⁾ Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 2.
⁽⁴⁾ Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 136.
⁽⁵⁾ Dz.U. C 371 z 15.9.2021, s. 75.
⁽⁶⁾ Dz.U. L 114 z 12.4.2022, s. 22.
⁽⁷⁾ Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3.

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1007/2011 z dnia 27 września 2011 r. w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowywania składu surowcowego wyrobów włókienniczych, a także uchylecia dyrektywy Rady 73/44/EWG oraz dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 96/73/WE i 2008/121/WE ⁽⁸⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 30 marca 2022 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla zrównoważonych produktów i uchylającego dyrektywę 2009/125/WE (COM(2022)0142),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 23 lutego 2022 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937 (COM(2022)0071),
- uwzględniając swoje stanowisko w pierwszym czytaniu z dnia 17 stycznia 2023 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przemieszczania odpadów oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1257/2013 i rozporządzenie (UE) 2020/1056 ⁽⁹⁾,
- uwzględniając briefingi Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) z listopada 2019 r. pt. „Textiles in Europe's circular economy” [Wyroby włókiennicze w europejskiej gospodarce o obiegu zamkniętym], ze stycznia 2021 r. pt. „A framework for enabling circular business models in Europe” [Ramy na rzecz modeli biznesowych o obiegu zamkniętym w Europie], ze stycznia 2021 r. pt. „Plastic in textiles: towards a circular economy for synthetic textiles in Europe” [Tworzywa sztuczne w wyrobach włókienniczych: w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym dla syntetycznych wyrobów włókienniczych w Europie], z lutego 2022 r. pt. „Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy” [Wyroby włókiennicze i środowisko: rola projektowania w europejskiej gospodarce o obiegu zamkniętym] oraz z lutego 2022 r. pt. „Microplastics from textiles: towards a circular economy for textiles in Europe” [Mikrodrobiny plastiku z wyrobów włókienniczych: w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym dla wyrobów włókienniczych w Europie],
- uwzględniając sprawozdanie techniczne Wspólnego Centrum Badawczego z czerwca 2021 r. zatytułowane „Circular economy perspectives in the EU Textile sector” [Perspektywy gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze włókienniczym UE],
- uwzględniając sprawozdanie Oddziału ds. rynków pracy sprzyjających integracji, stosunków pracy i warunków pracy Międzynarodowej Organizacji Pracy z 2017 r. zatytułowane „Purchasing practices and low wages in global supply chain: Empirical cases from the garment industry” [Praktyki zakupowe a niskie płace w globalnych łańcuchach dostaw: przypadki empiryczne z sektora przemysłu odzieżowego],
- uwzględniając sprawozdanie Fundacji Ellen MacArthur z 2017 r. pt. „A New Textiles Economy: Redesigning fashion's future” [Nowa gospodarka tekstylna: zaprojektowanie na nowo przyszłości mody],
- uwzględniając sprawozdanie w sprawie wymiany wyrobów włókienniczych zatytułowane „Preference Fiber & Materials Market Report 2022” [Sprawozdanie na temat preferowanych włókien i materiałów na rynku w 2022 r.],
- uwzględniając sprawozdanie Instytutu Hot or Cool pt. „Unfit, Unfair, Unfashionable: Resizing Fashion for a Fair Consumption Space” [Niepasujące, niesprawiedliwe, niemodne: zmiana wymiaru mody na rzecz sprawiedliwej przestrzeni konsumenckiej],
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,
- uwzględniając opinie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, Komisji Rozwoju, Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A9-0176/2023),

⁽⁸⁾ Dz.U. L 272 z 18.10.2011, s. 1.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0003.

- A. mając na uwadze, że w latach 2000–2015⁽¹⁰⁾ światowa produkcja wyrobów włókienniczych prawie się podwoiła, a czas użytkowania odzieży zmniejszył się w tym samym okresie o 36 %⁽¹¹⁾; mając na uwadze, że globalna konsumpcja odzieży i obuwia ma zgodnie z oczekiwaniami wzrosnąć do 2030 r. o 63 % z obecnego poziomu 62 mln ton do 102 mln ton; mając na uwadze, że odzież ma największy udział w konsumpcji wyrobów włókienniczych w UE (81 %)⁽¹²⁾; mając na uwadze, że tendencja do używania odzieży przez coraz krótszy czas przed jej wyrzuceniem jest głównym czynnikiem niezrównoważonych wzorców nadprodukcji i nadmiernej konsumpcji⁽¹³⁾; mając na uwadze, że w latach 1996–2018 średnie wydatki gospodarstw domowych na odzież wzrosły pomimo spadku cen odzieży w UE, z uwzględnieniem inflacji, o ponad 30 %; mając na uwadze, że nie możemy utrzymać obecnych trendów konsumpcyjnych względem wyrobów włókienniczych, jeżeli naszym zamiarem jest osiągnięcie uczciwej i sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej; mając na uwadze, że ostatnie badania wskazują na istnienie różnych poziomów odpowiedzialności w zależności od poziomu dochodów w odniesieniu do śladu węglowego związanego z konsumpcją mody⁽¹⁴⁾; mając na uwadze, że włókna syntetyczne i sztuczne stanowią już ponad dwie trzecie (64 %)⁽¹⁵⁾ całkowitej światowej produkcji włókien;
- B. mając na uwadze, że według badań konsumenci zgadzają się, że marki powinny udzielać wiarygodnych informacji o wpływie ich wyrobów na środowisko, oraz że wielu konsumentów jest gotowych zmienić swoje zachowania nabywcze na bardziej zrównoważone, pod warunkiem że będą mieli do dyspozycji czytelne i wiarygodne etykiety⁽¹⁶⁾, co może pomóc w przekierowaniu popytu na odzież wysokiej jakości, która jest mniej szkodliwa dla środowiska i dobrostanu pracowników; mając na uwadze, że informowanie nie powinno skutkować ekoobłądą; mając na uwadze, że takie inicjatywy przemysłu jak stosowanie bardziej zrównoważonych włókien i tkanin lub alternatywy świadome etycznie mogą stanowić jedynie niewielki procent oferty marki, a reszta procesów pozostaje bez zmian;
- C. mając na uwadze, że każdego roku na całym świecie generuje się 92 mln ton⁽¹⁷⁾ odpadów włókienniczych, z których zdecydowana większość trafia na składowiska odpadów; mając na uwadze, że w UE każdego roku wyrzuca się 5,8 mln ton⁽¹⁸⁾ wyrobów włókienniczych, co odpowiada około 11 kg⁽¹⁹⁾ na osobę, przy czym zazwyczaj jedno ubranie jest noszone tylko 7 lub 8 razy⁽²⁰⁾; mając na uwadze, że odpady włókiennicze stanowią jeden z największych objętościowo składników odpadów komunalnych i w związku z tym podlegają celom w zakresie recyklingu określonym w dyrektywie 2008/98/WE, lecz nie wyznaczono żadnych konkretnych celów w zakresie recyklingu wyrobów włókienniczych; mając na uwadze, że na świecie mniej niż 1 %⁽²¹⁾ wszystkich wyrobów włókienniczych poddaje się recyklingowi, przekształcając je w nowe wyroby;
- D. mając na uwadze, że sektor tekstylny i obuwniczy charakteryzuje szereg problemów społecznych; mając na uwadze, że łańcuch wartości wyrobów włókienniczych i obuwia jest w coraz większym stopniu zależny od nabywców, co rodzi presję na producentów, aby zminimalizować koszty produkcji i czas trwania od zamówienia do wysyłki; mając na uwadze, że asymetria siły rynkowej między dostawcami a globalnymi nabywcami oraz szkodliwe praktyki zakupowe zwiększają ryzyko naruszeń praw pracowniczych; mając na uwadze, że kobiety, migranci i pracownicy nieformalni są szczególnie narażeni na negatywne skutki społeczne; mając na uwadze, że bardziej zrównoważony rozwój społeczny wymaga całościowego podejścia obejmującego łańcuch wartości;
- E. mając na uwadze, że 73 %⁽²²⁾ odzieży i wyrobów włókienniczych dla domu konsumowanych w Europie pochodzi z importu, co odpowiada około 26 kg⁽²³⁾ wyrobów włókienniczych na osobę rocznie, w porównaniu z 7,4 kg⁽²⁴⁾ wyrobów włókienniczych na osobę rocznie produkowanymi w Europie; mając na uwadze, że większość skutków dla środowiska i klimatu powodują początkowe procesy produkcyjne, które często mają miejsce w państwach spoza UE, gdzie ochrona środowiska oraz przestrzeganie praw pracowniczych i praw człowieka muszą być należycie badane

⁽¹⁰⁾ <https://ellenmacarthurfoundation.org/a-new-textiles-economy>

⁽¹¹⁾ Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska ETC/CE, raport 2/2022 pt. „Textiles and the environment: the role of design in Europe’s circular economy” [Wyroby włókiennicze i środowisko: rola projektowania w europejskiej gospodarce o obiegu zamkniętym], Europejska Agencja Środowiska, Europejskie Centrum Tematyczne ds. Gospodarki o Obiegu Zamkniętym i Wykorzystywania Zasobów, 10 lutego 2022 r.

⁽¹²⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC125110>

⁽¹³⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022DC0141>

⁽¹⁴⁾ https://hotorcool.org/wp-content/uploads/2022/12/Hot_or_Cool_1_5_fashion_report_.pdf

⁽¹⁵⁾ https://textileexchange.org/app/uploads/2022/10/Textile-Exchange_PFMR_2022.pdf

⁽¹⁶⁾ <https://www.mckinsey.com/industries/consumer-packaged-goods/our-insights/consumers-care-about-sustainability-and-back-it-up-with-their-wallets>

⁽¹⁷⁾ <https://www.unep.org/news-and-stories/blogpost/why-fast-fashion-needs-slow-down>

⁽¹⁸⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022DC0141>

⁽¹⁹⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-in-europes-circular-economy>

⁽²⁰⁾ https://emis.vito.be/sites/emis/files/articles/91/2021/ETC-WMGE_report_final%20for%20website_updated%202020.pdf

⁽²¹⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20201208STO93327/the-impact-of-textile-production-and-waste-on-the-environment-infographic>

⁽²²⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_22_2015

⁽²³⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-in-europes-circular-economy>

⁽²⁴⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_22_2015

i gwarantowane; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy prowadzące do ciągłej poprawy po względem praw pracowniczych i bezpieczeństwa fabryk; mając na uwadze, że poliester produkowany z paliw kopalnych to około 50 %⁽²⁵⁾ produkcji włókien i że włókna syntetyczne wykorzystywane przez przemysł modyowy odpowiadają za 1,35 %⁽²⁶⁾ globalnego zużycia ropy naftowej, z czego znaczna ilość pochodzi z Rosji;

- F. mając na uwadze, że istniejące systemy selektywnej zbiórki wyrobów włókienniczych w UE są dobrowolne i skupiają się na zbieraniu ubrań uznawanych za nadające się do noszenia; mając na uwadze, że według szacunków Wspólnego Centrum Badawczego od 50 % do 75 %⁽²⁷⁾ tych selektywnie zbieranych wyrobów włókienniczych zgłasza się jako ponownie używane; mając na uwadze, że duża część ubrań jest wywożona do państw spoza UE nieposiadających infrastruktury zbiórki; mając na uwadze, że obecnie nie ma realnego uzasadnienia biznesowego dla selektywnej zbiórki i przetwarzania wszystkich odpadów włókienniczych, co wydatnia zapotrzebowanie na kolektywny system i infrastrukturę, by odzyskiwać wartość używanych wyrobów włókienniczych⁽²⁸⁾;
- G. mając na uwadze, że europejski sektor włókienniczy jest ważny dla gospodarki Unii i odgrywa istotną rolę w osiągnięciu celów UE dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym, gdyż od 2022 r. jego roczny obrót wynosi 147 mld EUR⁽²⁹⁾ oraz 58 mld EUR w eksporcie⁽³⁰⁾ i 106 mld EUR w imporcie⁽³¹⁾, w związku z czym jest zdolny do wywarcia nacisku, by zaradzić negatywnym skutkom gospodarczym i społecznym sektora włókienniczego i obuwniczego; mając na uwadze, że ponad 99 %⁽³²⁾ unijnego ekosystemu włókienniczego to małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP); mając na uwadze, że sektor włókienniczy zatrudnia 1,3 mln⁽³³⁾ obywateli Unii; mając na uwadze, że na ten sektor składa się około 143 000⁽³⁴⁾ europejskich przedsiębiorstw, z czego 11 %⁽³⁵⁾ stanowią MŚP, a 88,8 %⁽³⁶⁾ to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 pracowników i często zmagające się z ostrą konkurencją ze strony państw spoza UE; mając na uwadze, że spójne prawodawstwo jest niezwykle ważne, by uniknąć fragmentacji rynku, co mogłoby mieć negatywny wpływ na sektor, w szczególności na mikroprzedsiębiorstwa i MŚP;
- H. mając na uwadze, że pracę organów nadzoru rynku, stowarzyszeń konsumenckich i odsprzedawców jeszcze bardziej komplikują wysoce złożone i pofragmentowane łańcuchy dostaw w przemyśle odzieżowym na szczeblu światowym; mając na uwadze, że sektor produkcji wyrobów włókienniczych już przedtem znajdował się pod dużą presją ze względu na dumping środowiskowy i socjalny wynikający z niskich kosztów produkcji i norm środowiskowych w państwach spoza UE, a także mając na uwadze, że sytuacja ta uległa zaostrzeniu w wyniku pandemii COVID-19, i że na jaw wyszło wiele przypadków nadużyć z udziałem marek międzynarodowych oraz ich dostawców i pracowników;
- I. mając na uwadze, że zainteresowane strony z branży zachęca się do zastosowania określonych w nowym europejskim Bauhausie zasad przewodnich – zrównoważonego charakteru, inkluzywności i estetyki – w transformacji ekosystemu włókienniczego, ponieważ połączenie kreatywności, sztuki i nauki mogłoby pomóc w wywarceniu pozytywnego wpływu;
- J. mając na uwadze, że według 6. oceny Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu⁽³⁷⁾ ograniczenie ocieplenia do około 1,5 °C wymaga, by do 2030 r. zmniejszyć światową emisję gazów cieplarnianych o 43 % poniżej poziomów z 2019 r.; mając na uwadze, że produkcja i konsumpcja wyrobów włókienniczych mają negatywny wpływ na środowisko pod względem emisji gazów cieplarnianych, zanieczyszczenia chemicznego, utraty bioróżnorodności, wykorzystywania naturalnych zasobów wody i gruntów oraz pod względem ilości odpadów włókienniczych, które trafiają na składowiska, co łącznie odpowiada za czwarty co do wielkości ślad środowiskowy;

⁽²⁵⁾ <https://www.eea.europa.eu/themes/waste/resource-efficiency/plastic-in-textiles-towards-a>

⁽²⁶⁾ https://changingmarkets.org/wp-content/uploads/2021/01/FOSSIL-FASHION_Web-compressed.pdf

⁽²⁷⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC125110>

⁽²⁸⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/eu-exports-of-used-textiles>

⁽²⁹⁾ https://euratex.eu/wp-content/uploads/EURATEX_FactsKey_Figures_2022rev-1.pdf

⁽³⁰⁾ https://euratex.eu/wp-content/uploads/EURATEX_FactsKey_Figures_2022rev-1.pdf

⁽³¹⁾ https://euratex.eu/wp-content/uploads/EURATEX_FactsKey_Figures_2022rev-1.pdf

⁽³²⁾ https://euratex.eu/wp-content/uploads/EURATEX_FactsKey_Figures_2022rev-1.pdf

⁽³³⁾ https://euratex.eu/wp-content/uploads/EURATEX_FactsKey_Figures_2022rev-1.pdf

⁽³⁴⁾ https://euratex.eu/wp-content/uploads/EURATEX_FactsKey_Figures_2022rev-1.pdf

⁽³⁵⁾ https://euratex.eu/wp-content/uploads/EURATEX_FactsKey_Figures_2022rev-1.pdf

⁽³⁶⁾ https://euratex.eu/wp-content/uploads/EURATEX_FactsKey_Figures_2022rev-1.pdf

⁽³⁷⁾ https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg3/downloads/report/IPCC_AR6_WGIII_SPM.pdf

- K. mając na uwadze, że przejście na gospodarkę dobrobytu i opracowanie wskaźników wykraczających „poza PKB”, gdy mierzących gospodarcze, społeczne i środowiskowe postępy, jest zapisane w 8. programie działań w zakresie środowiska; mając na uwadze, że priorytetowym celem 8. programu działań w zakresie środowiska jest dążenie do gospodarki dobrobytu, która daje planecie więcej niż czerpie, oraz przyspieszenie przejścia na nietoksyczną gospodarkę o obiegu zamkniętym; mając na uwadze, że w 8. programie działań w zakresie środowiska dostrzeżono, iż dobrobyt i dobrostan ludzi zależą od zdrowych ekosystemów oraz od znacznego zmniejszenia śladów materiałowych i konsumpcyjnych Unii, tak aby jak najszybciej dostosować je do ograniczeń planety;
- L. mając na uwadze, że według szacunków 16–35 %⁽³⁸⁾ wszystkich mikrodrobin plastiku uwalnianych do oceanów pochodzi z syntetycznych wyrobów włókienniczych, co oznacza, że każdego roku do środowiska morskiego naszej planety trafia od 200 000 do 500 000 ton⁽³⁹⁾ mikrodrobin plastiku;
- M. mając na uwadze, że niebezpieczne chemikalia stosowane przy produkcji wyrobów włókienniczych są szkodliwe zarówno dla środowiska, jak i dla ludzi, przy czym stosowane w przemyśle włókienniczym barwniki i chemikalia odpowiadają za 20 %⁽⁴⁰⁾ zanieczyszczeń w całkowitych zasobach czystej wody; mając na uwadze, że w procesie produkcji wyrobów włókienniczych nadal stosuje się bardzo toksyczne chemikalia, takie jak związki per- i polifluoroalkilowe (PFAS); mając na uwadze, że PFAS są obecne, a czasem nawet niezbędne w wyrobach włókienniczych o podstawowym zastosowaniu, takich jak odzież ochronna; mając na uwadze, że wiele produktów, w tym wyroby włókiennicze, sprzedawanych europejskim konsumentom narusza przepisy w sprawie chemikaliów, takie jak rozporządzenie REACH⁽⁴¹⁾; mając na uwadze, że w swojej strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności na rzecz nietoksycznego środowiska Komisja zobowiązała się do zminimalizowania obecności substancji potencjalnie niebezpiecznych w wyrobach włókienniczych dzięki wprowadzeniu nowych wymogów;
- N. mając na uwadze, że sektor włókienniczy wykorzystuje nietekstylne części pochodzenia zwierzęcego, przy czym zwierzęta są często hodowane specjalnie do tego celu, w tym w krajach, w których przepisy dotyczące dobrostanu zwierząt są niedostateczne;
- O. mając na uwadze, że równość płci jest podstawową zasadą Unii zapisaną w Traktacie o Unii Europejskiej (TUE)⁽⁴²⁾, Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kratą”); mając na uwadze, że cel zrównoważonego rozwoju ONZ nr 5 to równość płci, cel nr 8 – godna praca i wzrost gospodarczy, a cel nr 12 to odpowiedzialna konsumpcja i produkcja; mając na uwadze, że w swojej strategii na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025 Komisja zobowiązała się do uwzględniania perspektywy płci we wszystkich aspektach i na wszystkich szczeblach kształtowania polityki, lecz w strategii dotyczącej wyrobów włókienniczych nie została ona należycie uwzględniona;
- P. mając na uwadze, że około 80 % światowej siły roboczej w sektorze odzieżowym stanowią kobiety⁽⁴³⁾; mając na uwadze, że większość nisko opłacanych prac w sektorze włókienniczym, zarówno w Unii⁽⁴⁴⁾, jak i w państwach trzecich, wykonują kobiety, których wynagrodzenie stanowi istotny wkład w dochody gospodarstw domowych i ograniczanie ubóstwa⁽⁴⁵⁾; mając na uwadze, że pracownicy sektora odzieżowego otrzymują średnio tylko 1–3 % końcowej ceny detalicznej odzieży⁽⁴⁶⁾; mając na uwadze, że niskie płace w połączeniu z niską lub nieistniejącą ochroną socjalną sprawiają, że kobiety i dzieci są szczególnie narażone na wyzysk, naruszenia praw człowieka, przemoc i molestowanie seksualne w miejscu pracy, brak dostępu do opieki zdrowotnej, dyskryminację ze względu na płeć, w tym dyskryminację z powodu ciąży, przy niewielkich możliwościach poprawy sytuacji lub domagania się swoich praw bądź przy całkowitym ich braku; mając na uwadze, że 189 państw podpisało i ratyfikowało Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, w której stwierdza się, że dyskryminacja kobiet „narusza zasady równości praw i poszanowania godności ludzkiej”;

⁽³⁸⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/microplastics-from-textiles-towards-a>.

⁽³⁹⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/microplastics-from-textiles-towards-a>.

⁽⁴⁰⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/headlines/society/20201208STO93327/wplyw-produkcji-tekstyliow-i-odpadow-tekstyl-nych-na-srodowisko-infografika>

⁽⁴¹⁾ https://www.greenpeace.de/publikationen/S04261_Konsumwende_StudieEN_Mehr%20Schein_v9.pdf

⁽⁴²⁾ Art. 2 i art. 3 ust. 3 TUE, art. 8 TFUE oraz art. 23 Karty.

⁽⁴³⁾ Parlament Europejski, Dyrekcja Generalna ds. Analiz Parlamentarnych, briefing pt. „Pracownicy sektora włókienniczego w krajach rozwijających się a europejska branża mody: w kierunku zrównoważonego rozwoju?”, 24 lipca 2020 r.

⁽⁴⁴⁾ <https://cleanclothes.org/file-repository/exploitation-made.pdf/view>.

⁽⁴⁵⁾ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—asia/—ro-bangkok/documents/publication/wcms_848624.pdf

⁽⁴⁶⁾ Kampania Clean Clothes, „Another wage is possible: A cross-border base living wage in Europe”.

- Q. mając na uwadze, że zasadniczo kobiety mają dostęp do węższej oferty stanowisk i do mniej zróżnicowanych zadań oraz borykają się z segregacją poziomą i pionową; mając na uwadze, że kobiety są również narażone na bezpośrednią i pośrednią dyskryminację ze względu na płeć w wyniku braku równowagi sił między pracownikami, którymi są w większości kobiety, a strukturami administracyjnymi zdominowanymi przez mężczyzn, przy czym nieproporcjonalnie duża liczba mężczyzn zajmuje stanowiska dyrektorskie, kierownicze i stanowiska średniego szczebla;
- R. mając na uwadze, że ogólnie kobiety i dziewczęta są zasadniczo bardziej niż mężczyźni zależne finansowo od sektorów i zasobów naturalnych wrażliwych na zmianę klimatu⁽⁴⁷⁾ oraz że często zagrażają im dodatkowe czynniki i bariery związane z płcią sprawiające, że kobiety i dziewczęta są bardziej narażone na skutki zmiany klimatu i klęsk żywiołowych;
- S. mając na uwadze, że prawa człowieka, środowisko i zmiana klimatu są ze sobą ściśle powiązane; mając na uwadze, że prawa człowieka są niewykonalne bez zdrowego środowiska i stabilnego klimatu;

Strategia Unii

1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie strategii UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych w obiegu zamkniętym oraz przedstawioną w nim wizję na 2030 r.; podkreśla, że działania podejmowane po opublikowaniu tej strategii powinny być w pełni dostosowane do celów klimatycznych i środowiskowych Unii, a w szczególności do takich celów jak osiągnięcie neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., powstrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej oraz osiągnięcie zerowego poziomu zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska;
2. podkreśla ponadto, że działania podejmowane po opublikowaniu tej strategii powinny być w pełni zgodne z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii, w tym z porozumieniem paryskim, Globalnymi ramami różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu oraz z celami zrównoważonego rozwoju;
3. podkreśla, że przejście na zrównoważone wyroby włókiennicze o obiegu zamkniętym wymaga całościowego podejścia stopniowo obejmującego cały łańcuch wartości wyrobów włókienniczych; podkreśla, jak ważne jest zadbanie o synergię między strategią dotyczącą wyrobów włókienniczych a unijnymi strategiami przemysłowymi, aby zapewnić przejście na zrównoważone modele biznesowe i na produkty o obiegu zamkniętym gwarantujące wysokie standardy ochrony zdrowia ludzkiego, praw człowieka i środowiska, a jednocześnie zwiększyć konkurencyjność i odporność zrównoważonych ekosystemów tekstylnych; zauważa, że strategia dotycząca wyrobów włókienniczych przyczynia się do dwójakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej;
4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż wyroby włókiennicze zostały uznane za priorytetową kategorię produktów w ramach Planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym; wzywa Komisję do wyznaczenia szczegółowych celów dla wyrobów włókienniczych, aby stały się zgodne z unijną strategią na rzecz bioróżnorodności;
5. apeluje o przyznanie Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) uprawnień i zasobów w zakresie monitorowania i badania, czy środki podejmowane w ramach strategii dotyczącej wyrobów włókienniczych są wystarczające do osiągnięcia opisanych celów, w tym celów ilościowych, wskaźników postępów i nadrzędnej wizji na 2030 r.; uważa, że postępy mierzone tymi wskaźnikami powinny być badane co najmniej raz na dwa lata; zwraca się do EEA o ocenę luk w polityce i o przedstawienie możliwości dalszego udoskonalenia polityki;
6. uznaje pilną potrzebę zadbania o to, by wyroby włókiennicze wprowadzane na rynek UE miały długą trwałość, nadawały się do ponownego wykorzystania, do naprawy i do recyklingu, składały się w jak największym stopniu z włókien z recyklingu oraz były wolne od substancji niebezpiecznych; podkreśla, że wyroby włókiennicze powinny być produkowane z poszanowaniem praw człowieka i praw socjalnych oraz z poszanowaniem środowiska i dobrostanu zwierząt;
7. wyraża zaniepokojenie, że środki określone w strategii UE mogą okazać się niewystarczające do osiągnięcia celu na 2030 r., i wzywa Komisję do zadbania o podjęcie wszelkich niezbędnych środków, w tym środków ustawodawczych i nieustawodawczych dodatkowych w stosunku do tych określonych w strategii dotyczącej wyrobów włókienniczych, na rzecz realizacji wizji na 2030 r. określonej w tej strategii; podkreśla, że w przyjmowanych środkach należy zgodzić z hierarchią postępowania z odpadami priorytetowo traktować zapobieganie powstawaniu odpadów;
8. podkreśla znaczenie spójnego i jasnego zdefiniowania zakresu stosowania wszystkich aktów, które zostaną przyjęte w ramach strategii, aby zagwarantować pewność prawa i przewidywalność na jednolitym rynku;

⁽⁴⁷⁾ <https://www.oecd.org/environment/making-climate-finance-work-for-women.htm>

9. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia środków mających na celu położenie kresu szybkiej modzie, gdyż obecne poziomy produkcji i konsumpcji nie są zrównoważone; wzywa Komisję, aby we współpracy z państwami członkowskimi i w porozumieniu z naukowcami, społeczeństwem obywatelskim i zainteresowanymi stronami z branży opracowała jasną definicję szybkiej mody, którą stanowią duże ilości odzieży niższej jakości po niskich cenach; z zadowoleniem przyjmuje zawarty w strategii dotyczącej wyrobów włókienniczych apel do przedsiębiorstw, by zmniejszyły liczbę kolekcji wypuszczanych w ciągu jednego roku; podkreśla w szczególności potrzebę podjęcia środków mających na celu zmniejszenie globalnego wykorzystania surowców i ograniczenie nadprodukcji wyrobów włókienniczych;

10. podkreśla konieczność dokonania zmiany paradygmatu w branży modowej, aby położyć kres nadprodukcji i niezrównoważonej konsumpcji, tak by szybka moda przestała być modna; zachęca do produkcji i konsumpcji zrównoważonej mody; uważa, że strategia dotycząca wyrobów włókienniczych i planowane środki powinny lepiej przeciwdziałać nadprodukcji i nadmiernej konsumpcji;

11. ponownie podkreśla potrzebę całkowitego oddzielenia wzrostu od wykorzystania zasobów w sektorze włókienniczym i zwraca się do Komisji o zaproponowanie wiążących celów UE na 2030 r. w trosce o znaczne zmniejszenie śladu materiałowego i konsumpcyjnego UE oraz o dostosowanie ich do ograniczeń planety do 2050 r. na podstawie wskaźników przyjętych jako element zaktualizowanych ram monitorowania; wzywa Komisję do niezwłocznego zaproponowania kompleksowych, opartych na podstawach naukowych celów dla sektora włókienniczego, aby dokonać oceny przejścia tego sektora na obieg zamknięty, w tym pod względem wykorzystania surowców; ponawia apel o ustalenie unijnych celów metodą ekstrapolacji retrospektywnej, aby cele polityczne wytyczyły wiarygodny scenariusz osiągnięcia najpóźniej do 2050 r. neutralnej pod względem emisji dwutlenku węgla, zrównoważonej środowiskowo, wolnej od toksyn i w pełni działającej w obiegu zamkniętym gospodarki uwzględniającej ograniczenia planety;

12. podkreśla potrzebę wsparcia konsumentów w odchodzeniu od szybkiej mody i żarłocznej konsumpcji odzieży oraz w dokonywaniu świadomych, odpowiedzialnych i zrównoważonych wyborów dotyczących konsumpcji wyrobów włókienniczych; podkreśla, że bardziej zrównoważony charakter wyrobów włókienniczych, np. zwiększenie ich trwałości, ma znaczący wpływ na środowisko, a jednocześnie pozwala klientom zaoszczędzić na wydatkach; podkreśla potrzebę zapewnienia przystępności cenowej trwałej i zrównoważonej odzieży i obuwia wysokiej jakości; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia środków mających na celu ograniczenie agresywnych i fałszywych reklam; wzywa ponadto Komisję i państwa członkowskie do opracowania i wdrożenia, we współpracy z naukowcami, społeczeństwem obywatelskim i zainteresowanymi stronami z branży, kampanii uświadamiających, na czym polega zrównoważona konsumpcja oraz jak przemysł tekstylny i odzieżowy wpływa na klimat, środowisko, zdrowie i stosunki społeczne; uważa, że takie kampanie i programy powinny opierać się na aktualnych badaniach nad zachowaniami konsumentów;

13. podkreśla potrzebę lepszego zrozumienia wpływu internetowych platform handlowych i platform mediów społecznościowych na sterowanie konsumpcją wyrobów włókienniczych oraz tego, jak posługują się takimi chwytami jak ukierunkowana reklama i zachęty w formie opcji odroczonej płatności, darmowej wysyłki i zwrotu oraz rabatów ilościowych; wzywa Komisję do oceny wariantów strategicznych mających na celu ograniczenie takich praktyk i umożliwienie konsumentom ukrócenia stosowania względem nich tej formy reklamy; podkreśla potrzebę zachęcania konsumentów do zrównoważonej konsumpcji;

14. zwraca uwagę na fakt, że import produktów niezgodnych z wymogami sprzedawanych za pośrednictwem internetowych platform handlowych jest szeroko rozpowszechniony, i wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, by sprzedawane przez tych dostawców usług wyroby włókiennicze były zgodne z prawem UE; domaga się, by internetowe platformy handlowe zostały włączone do definicji kategorii podmiotów gospodarczych, przeciwko którym organy nadzoru rynku mogą wszczynać postępowania;

15. wzywa Komisję do określenia czytelnych zasad odpowiedzialności w przepisach UE oraz do dopilnowania, by platformy internetowe i usługi cyfrowe nie ułatwiały importu niezgodnych z przepisami wyrobów włókienniczych na rynek wewnętrzny;

Wpływ na środowisko i klimat

16. wyraża zaniepokojenie faktem, że z punktu widzenia konsumpcji wyroby włókiennicze w ciągu całego cyklu życia mają średnio czwarty co do wielkości negatywny wpływ na klimat i środowisko po żywności, mieszkalnictwie i mobilności⁽⁴⁸⁾; zwraca uwagę, że w 2020 r. sektor włókienniczy był odpowiedzialny za trzeci pod względem wielkości wpływ na wykorzystanie wody i gruntów oraz piąty pod względem wielkości wpływ na zużycie surowców i emisję gazów cieplarnianych⁽⁴⁹⁾;

⁽⁴⁸⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-and-the-environment-the>.

⁽⁴⁹⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-and-the-environment-the>.

17. podkreśla potrzebę ograniczenia wpływu etapów produkcji i obróbki na mokro, które odpowiadają za 60 %⁽⁵⁰⁾ wpływu na środowisko;

18. przypomina o potrzebie promowania obiegu zamkniętego i wdrożenia podejścia opartego na cyklu życia, z uwzględnieniem całego łańcucha wartości, a przy tym zadbania o produkcję i używanie wyrobów włókienniczych, które są trwalsze, nadają się do ponownego użycia, do naprawy i do recyklingu oraz są energooszczędne;

19. wzywa Komisję do zaproponowania dalszych przepisów mających na celu pełną dekarbonizację przemysłu, która będzie przebiegała stopniowo, począwszy od pełnej przejrzystości emisji z zakresu 1 i 2 oraz, w stosownych przypadkach, większej przejrzystości w odniesieniu do emisji z zakresu 3 w łańcuchach dostaw i łańcuchach wartości wyrobów włókienniczych, a także do wyznaczenia ambitnych, opartych na podstawach naukowych celów dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorze włókienniczym, obejmujących cały cykl ich życia, w tym emisje z przerobu surowców, zgodnie z celem porozumienia paryskiego, jakim jest utrzymanie globalnego ocieplenia na poziomie 1,5 °C powyżej temperatury sprzed epoki przemysłowej, w sposób odzwierciedlający zasadę sprawiedliwości i zasadę wspólnych, choć zróżnicowanych obowiązków i stosownych możliwości; przypomina, że około 70 % emisji związanych z konsumpcją wyrobów włókienniczych w Unii ma miejsce poza UE⁽⁵¹⁾; apeluje o solidniejsze komunikowanie i ujawnianie informacji na temat wpływu na klimat i na środowisko, w tym na różnorodność biologiczną;

20. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że właśnie odbywa się przegląd dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych dostępnych technik (BREF) dla przemysłu włókienniczego; podkreśla, że przegląd ten powinien w pełni odzwierciedlić najlepsze dostępne dane i przyczynić się do osiągnięcia wysokiego poziomu efektywności środowiskowej;

21. wzywa Komisję, ESDZ i państwa członkowskie do udzielenia odpowiedniego wsparcia państwom trzecim, aby pomóc im w dekarbonizacji łańcuchów dostaw wyrobów włókienniczych;

22. wzywa Komisję do ułatwiania dialogów na temat klimatu i partnerstw sektorowych z zainteresowanymi stronami z sektora włókienniczego, aby zachęcić do opracowania dobrowolnych planów działania, zgodnie z Europejskim prawem o klimacie (rozporządzenie (UE) 2021/1119⁽⁵²⁾);

23. wyraża zaniepokojenie zużyciem wody w sektorze włókienniczym i zanieczyszczeniem powodowanym barwieniem wyrobów włókienniczych; przypomina, że 20 % globalnego zanieczyszczenia wody pochodzi z barwienia i końcowej obróbki wyrobów włókienniczych⁽⁵³⁾; wzywa Komisję do wyznaczenia ambitnych, opartych na dowodach naukowych i obowiązkowych celów zmierzających do stopniowego zmniejszenia śladu wodnego w sektorze włókienniczym; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zachęcały do opracowania procesów zużywających mniejsze ilości energii i wody oraz eliminujących stosowanie i uwalnianie szkodliwych substancji; podkreśla znaczenie badań i innowacji, w szczególności dotyczących nowych rodzajów zrównoważonych i nadających się do recyklingu włókien, które wymagają zużycia mniejszej ilości wody, oraz dotyczących alternatyw dla tradycyjnego stosowania chemikaliów, ponownego wykorzystania wody poprzez rozwój technologii oczyszczania ścieków oraz zmniejszenia zużycia energii i wody w procesie produkcji; wzywa Komisję do zajęcia się kwestią zużycia wody i jej zanieczyszczenia powodowanego barwieniem i końcową obróbką w ramach rozporządzenia w sprawie ekoprojektu;

24. przypomina, że każdego roku wycina się ponad 200 mln drzew w celu przetworzenia ich na tkaniny celulozowe, takie jak wiskoza i sztuczny jedwab, oraz że nawet 30 % wiskozy i sztucznego jedwabiu wykorzystywanego w przemyśle mody pochodzi z zagrożonych lasów i starodrzewu, zamieszkiwanych kiedyś przez rodzime gatunki roślin i zwierząt⁽⁵⁴⁾; przypomina ponadto, że w Brazylii karczowanie gruntów w celu hodowli bydła, które jest następnie poddawane ubojowi z przeznaczeniem dla przemysłu spożywczego i odzieżowego, odpowiada za 80 % wylesiania Amazonii⁽⁵⁵⁾; podkreśla, że nowe rozporządzenie UE w sprawie produktów niepowodujących wylesiania obejmie również skórę;

25. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że strategia ukazuje związek szybkiej mody z wykorzystaniem włókien syntetycznych opartych na paliwach kopalnych, co z kolei ma poważne konsekwencje dla zanieczyszczenia mikro- i nanodrobinami plastiku; zwraca uwagę, że mikrodrobiny plastiku uwalniają do środowiska zanieczyszczenia, takie jak metan i etylen, które przyczyniają się do zmiany klimatu, oraz że mikrodrobiny plastiku osłabiają odporność oceanów i ogólnie środowiska;

⁽⁵⁰⁾ https://unfccc.int/sites/default/files/resource/20_REP_UN%20FIC%20Playbook_V7.pdf

⁽⁵¹⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-in-europes-circular-economy>

⁽⁵²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999, Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1.

⁽⁵³⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-in-europes-circular-economy>

⁽⁵⁴⁾ <https://www.sustainably-chic.com/blog/how-the-fashion-industry-contributes-to-deforestation>

⁽⁵⁵⁾ <https://www.collectivefashionjustice.org/articles/leather-lobbying-and-deforestation>

26. zwraca uwagę, że mikro- i nanodrobinny plastiku mogą mieć również wpływ na zdrowie ludzi; zwraca uwagę na narażenie na działanie substancji chemicznych zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego zawartych w mikrodrobinach plastiku;

27. podkreśla potrzebę prowadzenia dalszych badań i gromadzenia danych na temat wpływu mikrowłókien, mikro- i nanodrobin plastiku z przemysłu włókienniczego na środowisko, klimat i zdrowie ludzi;

28. wzywa Komisję do szybkiego przedstawienia opóźnionej inicjatywy w sprawie ograniczenia niezamierzonego uwalniania mikrodrobin plastiku; podkreśla znaczenie rozwiązania problemu u źródła i uwzględnienia całego cyklu życia wyrobów; wzywa do określenia w oczekiwanym rozporządzeniu jasnych celów i środków mających zapobiec uwalnianiu mikro- i nanodrobin plastiku i mikrowłókien do środowiska oraz zminimalizować ich uwalnianie, w tym zarówno niezamierzone, jak i zamierzone; uważa, że wymogi dotyczące ekoprojektu powinny faworyzować te tkaniny, które zgodnie z już dostępną wiedzą uwalniają mniejszą ilość mikrodrobin plastiku i mikrowłókien;

29. podkreśla, że zanieczyszczenie mikro- i nanodrobinami plastiku jest często spowodowane procesami barwienia i prania tekstyliów syntetycznych, ponieważ syntetyczne mikrowłókna są uwalniane do ścieków; zwraca w związku z tym uwagę, że większość mikrodrobin plastiku z tekstyliów uwalniana jest podczas pierwszych 5–10 prai, co jedynie utrwała związek między szybką modą a zanieczyszczeniem mikrodrobinami plastiku⁽⁵⁶⁾; podkreśla, że potrzebne są środki mające na celu ograniczenie ilości mikrodrobin plastiku uwalnianych podczas przemysłowej obróbki na mokro oraz prania i suszenia przez sektor przemysłu i konsumentów;

30. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania badań nad wpływem mikro- i nanodrobin plastiku oraz ogólnie nad uwalnianiem mikrowłókien, w tym innowacji, które pozwoliłyby uniknąć uwalniania mikrowłókien i mikrodrobin plastiku na każdym etapie cyklu życia wyrobu;

31. podkreśla znaczenie opracowania nietoksycznych cykli materiałowych z myślą o przejściu na neutralną dla klimatu gospodarkę o obiegu zamkniętym; ponawia apel o wyeliminowanie luki w obecnych ramach prawnych dotyczących chemikaliów poprzez nadanie priorytetu produktom, z którymi konsumenci mają bliski i częsty kontakt, takim jak wyroby włókiennicze; ubolewa nad tym, że niebezpieczne chemikalia są szeroko rozpowszechnione w różnych procesach produkcji wyrobów włókienniczych, co ma znaczny negatywny wpływ na środowisko i pracowników, oraz że te chemikalia mogą zostawać na odzieży i na wyrobach włókienniczych używanych w domu, szkodząc konsumentom; uważa, że należy zakazać wszelkiego stosowania szkodliwych chemikaliów lub ograniczyć je do poziomów, które nie są szkodliwe dla zdrowia ludzi i środowiska; potwierdza, że zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami zdefiniowaną w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów zapobieganie ma pierwszeństwo przed recyklingiem, a zatem recykling nie powinien usprawiedliwiać dalszego stosowania niebezpiecznych substancji „odziedziczonych”; podkreśla, że wyroby włókiennicze powinny być bezpieczne, zrównoważone i projektowane pod kątem obiegu zamkniętego;

32. ubolewa nad powolnym wdrażaniem strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności i oczekuje zwłaszcza przeglądu rozporządzenia REACH; wzywa Komisję do przyjęcia tego wniosku bez dalszej zwłoki oraz do wywiązania się z zobowiązania do zastąpienia w jak największym stopniu w wyrobach włókienniczych wprowadzanych do obrotu w UE substancji potencjalnie niebezpiecznych lub, jeśli nie, do zredukowania ilości tych substancji; podkreśla, że rozporządzenie REACH musi być bardziej spójne z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym z uwzględnieniem specyfiki sektora włókienniczego, zwłaszcza by stopniowo wyeliminować niebezpieczne chemikalia, ujawniać informacje o chemikaliach zastosowanych w produktach i zapewnić identyfikowalność; podkreśla, że stopniowe wyeliminowanie niebezpiecznych chemikaliów wzmocniłoby rynki surowców wtórnych;

33. wyraża zaniepokojenie tym, że około 60 chemikaliów stosowanych w wyrobach włókienniczych wprowadzanych do obrotu w UE uznaje się za rakotwórcze, mutagenne lub działające szkodliwie na rozrodczość; podkreśla znaczenie kontynuowania badań nad chemikaliami stosowanymi w wyrobach włókienniczych, w tym nad ich wpływem na zdolność wyrobów włókienniczych do recyklingu; przypomina o zawartym w strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności zobowiązaniu Komisji do zadbania o to, by produkty konsumpcyjne nie zawierały substancji chemicznych powodujących nowotwory, mutacje genowe, wpływających na układ rozrodczy lub układ hormonalny bądź trwałych i wykazujących zdolność do bioakumulacji; wzywa Komisję do niezwłocznego wywiązania się z tego zobowiązania, w tym poprzez przyjęcie niezbędnych środków ustawodawczych; podkreśla, że narażenie na substancje zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego może mieć wiele szkodliwych skutków dla zdrowia, gdyż ich celem padają różne narządy i systemy w organizmie ludzkim oraz mogą one zaburzać inne procesy metaboliczne regulowane hormonalnie, tymczasem brakuje szczegółowych przepisów dotyczących substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego w wyrobach włókienniczych;

⁽⁵⁶⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/microplastics-from-textiles-towards-a>.

34. podkreśla, że PFAS okazały się być niezwykle trwałe w środowisku, a ich produkcja i wykorzystanie skutkowały poważnym zanieczyszczeniem gleby, wody i żywności; podkreśla, że PFAS są szeroko i powszechnie stosowane w przemyśle włókienniczym; w związku z tym wzywa do rygorystycznej regulacji PFAS w wyrobach włókienniczych;

Obieg zamknięty już w fazie projektowania

35. z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów; z zadowoleniem przyjmuje przeprowadzoną przez Komisję ocenę wyrobów włókienniczych i obuwia jako priorytetowej grupy produktów, które mogłyby być uregulowane rozporządzeniem w sprawie ekoprojektu; podkreśla, że przyjęcie wymogów dotyczących ekoprojektu dla wszystkich wyrobów włókienniczych i obuwia powinno być priorytetem;

36. podkreśla, że wymogi dotyczące ekoprojektu powinny kompleksowo uwzględniać sektor włókienniczy we wszystkich parametrach produktu; wzywa Komisję do zadbania o analizę koniecznych ustępstw ze względu na różnorodny aspekt produktu; podkreśla, że wymogi dotyczące ekoprojektu powinny faktycznie uwzględniać nadprodukcję i nadmierną konsumpcję wyrobów włókienniczych, ślad materiałowy i obecność substancji potencjalnie niebezpiecznych;

37. podkreśla, że wymogi dotyczące ekoprojektu dla wyrobów włókienniczych należy określić zgodnie z celami Unii dotyczącymi klimatu – w szczególności z celem osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r. – środowiska – w tym z celem dotyczącym różnorodności biologicznej – efektywnego gospodarowania zasobami i bezpieczeństwa, zmniejszenia śladu środowiskowego, materiałowego i konsumpcyjnego – z uwzględnieniem ograniczeń planety określonych w 8. programie działań w zakresie środowiska – nietoksyczności, energooszczędności, a także innych powiązanych celów, przepisów i zobowiązań międzynarodowych Unii;

38. wzywa Komisję do szybkiego ustanowienia horyzontalnych wymogów dotyczących ekoprojektu dla wyrobów włókienniczych i obuwia, a następnie do skoncentrowania się na określeniu szczegółowych wymogów dla poszczególnych wyrobów włókienniczych;

39. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia podmiotom gospodarczym wystarczającego czasu na dostosowanie się do nowych wymogów dotyczących ekoprojektu, w szczególności z uwzględnieniem potrzeb mikroprzedsiębiorstw i MŚP;

40. uważa, że konsumpcja nowych wyrobów włókienniczych, takich jak ubrania, zależy od kilku czynników, w tym od dostępności produktów i ich ceny, a nie tylko od potrzeby zastąpienia produktu, który nie jest już funkcjonalny; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zadbania w ramach polityki dotyczącej wyrobów włókienniczych o całościowe spojrzenie na trwałość, w tym zarówno fizyczną, jak i emocjonalną trwałość wprowadzanych na rynek wyrobów włókienniczych, pojmując projekt odzieży jako uwzględniający długotrwałą aktualność i atrakcyjność dla konsumentów, ponieważ ubranie ma wartość kulturową;

41. zachęca Komisję i państwa członkowskie do wspierania badań nad tym, jak można zmierzyć trwałość emocjonalną i uwzględnić ją w działaniach politycznych;

42. podkreśla potrzebę propagowania przez Komisję i państwa członkowskie modeli biznesowych i innych środków, które przyczyniają się do wydłużenia cyklu życia wyrobów włókienniczych i ich dłuższego używania, oraz promowania ponownego użycia i naprawy jako alternatywy dla zakupu nowych produktów;

43. wzywa państwa członkowskie do zbadania możliwości ustanowienia zachęt do zrównoważonej konsumpcji, takich jak obniżona stawka podatku VAT na wyroby z drugiej ręki i na usługi naprawy;

44. uważa, że przy dokonywaniu zamówień publicznych organy publiczne powinny pobudzać tworzenie bardziej zrównoważonych wyrobów włókienniczych i modeli biznesowych o obiegu zamkniętym oraz dążyć do ograniczenia wpływu wyrobów włókienniczych na środowisko; wzywa do szerszego i skuteczniejszego stosowania społecznie odpowiedzialnych i zrównoważonych kryteriów udzielania zamówień publicznych na wyroby włókiennicze, aby uniknąć fragmentacji rynku; zachęca przedsiębiorstwa społeczne do udziału w przetargach publicznych;

45. uważa, że odzież, obuwie, dodatki i wyroby do dekoracji wnętrz powinny nie pozostawać w sprzeczności z dobrotanem zwierząt; ubolewa nad tym, że w strategii dotyczącej wyrobów włókienniczych nie poświęcono uwagi dobrotanowi zwierząt; z zadowoleniem przyjmuje innowacje ze strony niektórych podmiotów w sektorze, takie jak zrównoważone materiały zastępcze; uważa, że należy udzielić większego wsparcia na rzecz badań i rozwoju w tej dziedzinie;

46. wzywa Komisję do przedstawienia środków dotyczących dobrostanu i ochrony zwierząt w obrębie sektora włókienniczego, koncentrujących się na wyeliminowaniu szkodliwych praktyk i nielegalnego handlu dziką fauną i florą oraz na zwiększeniu przejrzystości i upowszechnianiu wiedzy w kwestii wykorzystywania zwierząt do produkcji i testowania wyrobów włókienniczych, również w państwach trzecich;

47. podkreśla, że Komisja i państwa członkowskie powinny promować badania naukowe, wspierać innowacje i opracowywać strategie polityczne wspierające nowe zrównoważone modele biznesowe o obiegu zamkniętym w przemyśle włókienniczym, takie jak ponowne wykorzystanie, wynajem, produkcja na żądanie, i innowacje technologiczne, które mogą ograniczyć skutki środowiskowe i społeczne sektora, dostarczać informacji i poprawić stan zdrowia konsumentów; podkreśla, że badania naukowe i innowacje są kluczowe we wzmocnieniu konkurencyjności unijnego przemysłu włókienniczego; apeluje o badania i innowacje w dziedzinie włókien sztucznych, w tym dotyczące recyklingu odpadów przekształcanych we włókna i włókien przekształcanych w inne włókna oraz upcyklingu odpadów syntetycznych w przemyśle włókienniczym;

48. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by ułatwiały tworzenie zrównoważonych modeli biznesowych i sprzyjały konkurencyjności sektora;

49. podkreśla, że nie tylko wyroby i materiały, lecz również modele biznesowe i szerszą infrastrukturę należy projektować tak, by sprzyjały zapobieganiu powstawaniu odpadów, przygotowywaniu do ponownego użycia i recyklingowi wysokiej jakości zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami; uważa, że zrównoważone modele biznesowe o obiegu zamkniętym powinny stać się normą; domaga się wprowadzenia wskaźników i wartości odniesienia, które wykażą efektywność środowiskową modelu biznesowego o obiegu zamkniętym, wraz z zachętami politycznymi powiązаныmi z tym wykazany wpływem;

50. podkreśla znaczenie recyklingu – po zastosowaniu hierarchii postępowania z odpadami – dla obiegu zamkniętego jako źródła surowców do produkcji wyrobów włókienniczych w Europie; podkreśla, że czystość materiału wyjściowego przy produkcji tkanin wpływa również na efektywność i rentowność procesu recyklingu oraz że ograniczony skład materiałów mieszanych przyczyniłby się do zdadności wyrobów do recyklingu w Europie; podkreśla, że europejski rynek surowców wtórnych musi być konkurencyjny;

51. wzywa do wprowadzenia systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta i innych środków ad hoc, by zachęcić do badań, innowacji, inwestycji i zwiększenia skali infrastruktury do zbiórki, sortowania i sortowania składu, przygotowywania do ponownego użycia oraz do rozwiązań w zakresie ponownego użycia i wysokiej jakości recyklingu przekształcającego włókna w inne włókna, które będą umożliwiały oddzielanie i recykling materiałów mieszanych i dekontaminację strumieni odpadów;

52. zachęca państwa członkowskie, regiony i organy zarządzające do pełnego wykorzystania europejskich funduszy strukturalnych oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, aby uwolnić potencjał europejskiego przemysłu włókienniczego w dziedzinie innowacyjnych rozwiązań na rzecz dalszej cyfryzacji i dekarbonizacji sektora; zachęca do tworzenia węzłów gospodarki o obiegu zamkniętym, które zgromadzą innowacyjne placówki badawcze i zakłady zajmujące się zbiórką, sortowaniem i recyklingiem, dzięki czemu odpady zyskają wartość oraz powstaną nowe możliwości zatrudnienia przy produkcji wyrobów włókienniczych; apeluje o stworzenie sieci regionalnych i krajowych ośrodków zrównoważonego rozwoju i innowacji w włókiennictwie, aby pomóc przedsiębiorstwom, a zwłaszcza MŚP, w dwójakiej transformacji – cyfrowej i ekologicznej;

53. przypomina, że istnieją różne możliwości finansowania ze środków UE, np. za pośrednictwem klastra 2 programu „Horyzont Europa” lub Europejskiej Rady ds. Innowacji; podkreśla, że unijny program badań i innowacji musi uwzględniać cały łańcuch wartości o obiegu zamkniętym w ekosystemie wyrobów włókienniczych; apeluje w związku z tym o specjalne, wspólnie programowane partnerstwo na szczeblu UE, aby zwiększyć konkurencyjność Unii Europejskiej w dziedzinie innowacyjnych i zrównoważonych wyrobów włókienniczych; podkreśla, że przyszłe programy prac w ramach programu „Horyzont Europa” powinny odzwierciedlać cele związane z obiegiem zamkniętym i zrównoważonym rozwojem, jak określono w strategii UE dotyczącej wyrobów włókienniczych oraz w odpowiadającym jej unijnym programie badań i innowacji w dziedzinie wyrobów włókienniczych; podkreśla rolę wspólnot wiedzy i innowacji Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii – wspólnoty EIT Culture & Creativity oraz wspólnoty EIT Manufacturing; wzywa Komisję, by wyznaczyła zarządcę programu Europejskiej Rady ds. Innowacji ds. innowacyjnych, inteligentnych i zrównoważonych wyrobów włókienniczych i podejmowała wyzwania w ramach „Akceleratora” EIC;

54. podkreśla, jak ważne są dialogi sektorowe, by sektor włókienniczy bardziej się zaangażował w przejście na neutralną dla klimatu gospodarkę o obiegu zamkniętym; oczekuje stworzenia ścieżki transformacji, która stanie się fundamentem ekosystemu wyrobów włókienniczych w Europie;

55. wzywa Komisję do opracowania, we współpracy z zainteresowanymi stronami z branży i placówkami badawczymi, metody oceny cyklu życia mającej zastosowanie do przemysłu włókienniczego, aby zapewnić sprawiedliwe porównywanie wyrobów włókienniczych; zwraca uwagę, że przyjęta za zasadę ocena cyklu życia odgrywa zasadniczą rolę w unikaniu niezamierzonego wpływu na środowisko oraz ma zachęcać do opracowywania nowych surowców, w przypadku których można wykazać mniejszy wpływ na środowisko; podkreśla zapotrzebowanie na europejską normę dotyczącą oceny cyklu życia i na lepszą infrastrukturę danych w całym łańcuchach dostaw, aby umożliwić tę ocenę;

56. podkreśla, jak ważne dla sektora są spójne i konsekwentne ramy prawne; uwypukla szczególną rolę, jaką pionierzy, mikroprzedsiębiorstwa, MŚP i przedsiębiorstwa typu start-up odgrywają w transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i neutralnej dla klimatu; podkreśla potrzebę wsparcia MŚP z sektora włókienniczego w odchodzeniu od liniowych modeli biznesowych i nierównoważonych praktyk w aspektach klimatycznych, środowiskowych, zdrowotnych i społecznych, w tym poprzez wytyczne ułatwiające dostęp do istniejącego finansowania i dopełnianie formalności administracyjnych; podkreśla znaczenie oferty szkoleniowej dla MŚP; odnotowuje ofertę Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości oraz europejskiego centrum innowacji cyfrowych;

Odpady włókiennicze i rozszerzona odpowiedzialność producenta

57. uważa, że producenci wyrobów włókienniczych powinni ponosić rozszerzoną odpowiedzialność za wyroby włókiennicze po raz pierwszy wprowadzane do obrotu na terytorium danego państwa członkowskiego; z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, by w ramach przeglądu dyrektywy ramowej w sprawie odpadów ustanowić zharmonizowane przepisy UE dotyczące rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów włókienniczych, z uwzględnieniem ekomodulacji opłat; wzywa Komisję, by dopilnowała, aby znaczna część opłat wnoszonych w ramach systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta została wykorzystana na środki zapobiegania powstawaniu odpadów i przygotowywania do ponownego użycia, z poszanowaniem hierarchii postępowania z odpadami;

58. podkreśla, że rozszerzona odpowiedzialność producenta powinna spełniać co najmniej wymogi zawarte w art. 8 i 8a dyrektywy 2008/98/WE, a także obejmować wszelkie inne odnośne koszty specyficzne dla sektora włókienniczego; podkreśla potrzebę zapewnienia spójności między ekomodulacją opłat a przyszłymi aktami delegowanymi dotyczącymi wyrobów włókienniczych przyjętymi na mocy rozporządzenia w sprawie ekoprojektu, zgodnie z którymi wymogi dotyczące ekoprojektu powinny być podstawą, a opłaty z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta mogą zachęcać przedsiębiorstwa do podejmowania dalszych działań;

59. wzywa Komisję do zadbania o to, by internetowe platformy handlowe również były objęte przepisami dotyczącymi rozszerzonej odpowiedzialności producenta; uważa, że ważne jest, by system rozszerzonej odpowiedzialności producenta promował działalność przedsiębiorstw społecznych uczestniczących w gospodarowaniu używanymi wyrobami włókienniczymi;

60. podkreśla potrzebę bezpiecznego dla środowiska gospodarowania zebranymi wyrobami włókienniczymi; przypomina, że od 1 stycznia 2025 r. selektywna zbiórka wyrobów włókienniczych będzie obowiązkowa; zachęca Komisję do monitorowania państw członkowskich, które już wdrożyły selektywną zbiórkę, z myślą o ułatwieniu wymiany najlepszych praktyk i o usprawnieniu wdrażania;

61. podkreśla, że przegląd dyrektywy ramowej w sprawie odpadów powinien wprowadzić szczegółowe odrębne cele w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów włókienniczych, zbiórki wyrobów włókienniczych, ich ponownego użycia, przygotowywania do ponownego użycia, recyklingu w obiegu zamkniętym przekształcającego włókna w inne włókna i odejścia od składowania wyrobów włókienniczych; podkreśla, że do monitorowania celów potrzebne są wiarygodne dane i wartości odniesienia; podkreśla także, jak ważne jest ustanowienie zharmonizowanych kryteriów utraty statusu odpadu w przypadku wyrobów włókienniczych;

62. zwraca uwagę na potrzebę inwestowania w infrastrukturę zbiórki używanej odzieży oraz w zaawansowane zakłady sortowania i recyklingu, aby od 2025 r. być w stanie gospodarować odpadami włókienniczymi; podkreśla korzyści płynące z rozbudowy infrastruktury automatycznego sortowania pokonsumenckich wyrobów włókienniczych, która może zapewnić wysoki poziom precyzji i efektywności;

63. uważa za ważne sprzyjanie przedsiębiorstwom gospodarki społecznej zbierającym i ponownie wykorzystującym wyroby włókiennicze jako partnerom w dążeniu do osiągnięcia celów w zakresie zbierania odpadów i gospodarowania nimi oraz w wywiązywaniu się z tego obowiązku;

64. wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania konkretnych środków mających na celu uświadamianie oraz osiągnięcie wyższych poziomów selektywnej zbiórki wyrobów włókienniczych, w tym poprzez stosowanie zachęt ekonomicznych;

65. zgadza się z Komisją, że produkcja odzieży z butelek poddanych recyklingowi nie jest zgodna z modelem opartym na obiegu zamkniętym dla butelek PET; uważa, że nie należy wprowadzać w błąd twierdzeniami o zawartości materiałów z recyklingu w odzieży opartej na PET oraz że należy to uwzględnić między innymi w przeglądzie kryteriów oznakowania ekologicznego UE;

66. ubolewa nad tym, że około 20 % włókien tekstylnych staje się odpadami, zanim jeszcze trafią do konsumenta końcowego; uważa, że niewiele wiadomo o łącznej ilości włókien wyrzucanych na etapie przedkonsumenckim; wzywa Komisję do wprowadzenia wymogu obowiązkowych sprawozdań na temat odpadów przedkonsumenckich;

67. podkreśla, że potrzebny jest przegląd rozporządzenia w sprawie przemieszczania odpadów, by wzmocnić walkę z nielegalnym przemieszczaniem odpadów do państw trzecich; podkreśla potrzebę ustanowienia kryteriów rozróżnienia towarów używanych i odpadów; zauważa, że środki te będą szczególnie istotne w przypadku odpadów włókienniczych; wyraża zaniepokojenie faktem, że odpady włókiennicze są nadal fałszywie oznakowane jako towary z drugiej ręki⁽⁵⁷⁾; uznając zasadę bliskości określoną w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, zwraca uwagę, że przemieszczanie odpadów między państwami członkowskimi UE może istotnie ułatwić recykling odpadów w celu wprowadzenia surowców wtórnych do gospodarki o obiegu zamkniętym;

68. potwierdza swoje stanowisko, że eksport odpadów do państw spoza UE powinien być dozwolony jedynie wówczas, gdy państwa przyjmujące gospodarują nimi zgodnie z normami dotyczącymi zdrowia ludzkiego i ochrony środowiska, które są równoważne normom UE, łącznie z przestrzeganiem konwencji międzynarodowych w sprawie praw pracowniczych, oraz że przed wywozem wszystkie zakłady przyjmujące należy poddać kontroli pod kątem gospodarki bezpiecznej dla środowiska;

69. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, aby prawdopodobny wzrost ilości zebranych odpadów włókienniczych po wprowadzeniu selektywnej zbiórki w 2025 r. nie doprowadził do spalania lub składowania takich wyrobów włókienniczych w państwach spoza UE; wzywa Komisję do sprecyzowania, że „przygotowane do specyfikacji używanej odzieży i innych używanych wyrobów włókienniczych” powinno obejmować między innymi wstępne posortowanie;

Przejrzystość i identyfikowalność

70. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę na rzecz wzmocnienia pozycji konsumentów w kontekście transformacji ekologicznej i wynikające z niej przepisy UE, które powinny sprawić, że konsumenci będą w punkcie sprzedaży informowani o gwarancji trwałości handlowej wyrobów włókienniczych oraz należycie informowani o możliwości ich naprawy, o gospodarowaniu nimi, gdy przestaną się nadawać do użytku, i o roku produkcji;

71. wyraża zaniepokojenie powszechnością stosowania pseudoekologicznego marketingu; zwraca uwagę, że 53 % twierdzeń dotyczących ekologiczności zawiera niejasne, wprowadzające w błąd lub bezpodstawne informacje, a 40 % takich twierdzeń nie opiera się na dowodach; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej oraz wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie twierdzeń dotyczących ekologiczności; podkreśla potrzebę ustanowienia jasnych zasad, by położyć kres pseudoekologicznemu marketingowi, oraz uświadamiania skutków szybkiej mody i zachowań konsumentów dla środowiska;

72. wzywa Komisję do dokonania przeglądu i wzmocnienia przepisów dotyczących oznakowania ekologicznego UE w przypadku wyrobów włókienniczych, aby umożliwić rozpoznawanie najbardziej zrównoważonych wyrobów włókienniczych;

73. z zadowoleniem przyjmuje opracowanie zasad dotyczących kategorii śladu środowiskowego produktu dla odzieży i obuwia; wzywa Komisję do dopilnowania, aby metody te uwzględniały wszystkie istotne skutki dla środowiska; wyraża zaniepokojenie brakiem takich czynników odzwierciedlających wpływ na środowisko jak emisje mikro- i nanodrobin plastiku oraz utrata różnorodności biologicznej; podkreśla potrzebę włączenia organizacji branżowych i innych niż branżowe w proces opracowywania takich zasad, a także potrzebę zapewnienia przejrzystości i dostępności danych;

74. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie do wniosku dotyczącego ekoprojektu cyfrowego paszportu produktu, który – jako element spójnych ram wraz z przepisami dotyczącymi należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju i z wnioskiem dotyczącym pracy przymusowej – zapewni większą przejrzystość; uważa, że cyfrowy paszport jest decydującym narzędziem w uzyskaniu obiegu zamkniętego, i docenia rolę, jaką może on odegrać w tworzeniu nowych zrównoważonych modeli biznesowych dla włókiennictwa i we wzmacnianiu pozycji konsumentów dzięki ułatwieniu zrównoważonych wyborów poprzez zwiększenie dostępności i przejrzystości informacji; podkreśla, że informacje w cyfrowym paszporcie muszą być dokładne, kompletne i aktualne;

⁽⁵⁷⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/eu-exports-of-used-textiles/eu-exports-of-used-textiles>

75. wyraża zaniepokojenie, że obszerne zapasy wynikające z nadprodukcji, nadwyżek, towarów niechodliwych i towarów zwróconych skutkują niszczeniem wyrobów włókienniczych, które w pełni nadają się do użytku; podkreśla, że zgodnie ze zmianą rozporządzenia w sprawie ekoprojektu należy wprowadzić na szczeblu Unii zakaz niszczenia niesprzedanych i zwróconych wyrobów włókienniczych, i uważa, że kluczowe są kompleksowe informacje umożliwiające monitorowanie przestrzegania zakazu niszczenia niesprzedanych wyrobów włókienniczych;

76. podkreśla znaczenie zharmonizowanego i właściwie funkcjonującego rynku wewnętrznego; ubolewa nad tym, że znaczna ilość wyrobów włókienniczych dostępnych na rynku unijnym jest niezgodna z prawem Unii⁽⁵⁸⁾; wzywa państwa członkowskie do ściślejszego nadzoru nad rynkiem, do częstszych kontroli i do stosowania odstraszących kar za naruszenia, aby zadbać o to, by wszystkie wyroby wprowadzane na rynek UE, w tym przez internetowe platformy handlowe z państw spoza UE, spełniały wymogi zawarte w prawodawstwie Unii; podkreśla, jak ważne jest zapobieganie importowi podróbnych lub niebezpiecznych wyrobów włókienniczych oraz jak ważny jest zharmonizowany nadzór na rynku wewnętrznym;

77. apeluje do Komisji o przeprowadzenie w państwach członkowskich kontroli systemów egzekwowania przepisów dotyczących wyrobów włókienniczych oraz o przedstawienie zaleceń dotyczących usprawnienia i wzmocnienia współpracy i koordynacji między organami egzekwującymi te przepisy, a także o zaproponowanie, o ile jest to niezbędne, unijnych instrumentów egzekwowania; apeluje do Komisji o skorzystanie z uprawnień przysługujących jej na mocy art. 11 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2019/1020, by zagwarantować odpowiednie testowanie produktów w całej Unii; ponawia swój apel do Komisji o szybkie podejmowanie kroków prawnych w razie stwierdzenia, że nie są przestrzegane przepisy UE, dotyczące w szczególności ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska oraz funkcjonowania rynku wewnętrznego; przypomina swoje stanowisko, zgodne z którym procedury dotyczące naruszenia przepisów w dziedzinie środowiska powinny stać się skuteczniejsze⁽⁵⁹⁾;

Należyta staranność i sprawiedliwość społeczna

78. ubolewa, że strategia UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych o obiegu zamkniętym nie uwzględnia kwestii społecznych, takich jak prawa pracownicze i perspektywa płci;

79. podkreśla, że sektor włókienniczy jest skażony różnorodnymi naruszeniami praw pracowniczych, w szczególności dotyczącymi kobiety i inne zmarginalizowane grupy, w tym głodowymi płacami, kradzieżą wynagrodzeń, nieuzasadnionym ograniczaniem prawa do tworzenia związków zawodowych lub do przystąpienia do dowolnego związku zawodowego, pracą dzieci, pracą przymusową, narażeniem na niebezpieczne warunki pracy i molestowanie seksualne⁽⁶⁰⁾⁽⁶¹⁾;

80. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący dyrektywy o należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju jako ważny krok w kierunku rozwiązania konkretnych problemów w sektorze włókienniczym; podkreśla, że negatywnych skutków dla środowiska i skutków społecznych w krajach będących dostawcami nie można uniknąć za pomocą samych przepisów dotyczących należytej staranności i że bardziej zrównoważony rozwój społeczny i większe zrównoważenie środowiskowe wymagają całościowego podejścia; wzywa Komisję do zapewnienia dodatkowego wsparcia podmiotom lokalnym w krajach partnerskich oraz do podjęcia dodatkowych środków ustawodawczych w celu zaradzenia tym skutkom w krajach spoza UE; podkreśla ponadto, że UE powinna zabiegać o ratyfikację wszystkich konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), które są istotne dla przemysłu włókienniczego; wzywa państwa członkowskie do wsparcia wysiłków mających na celu zapobieganie przemocy ze względu na płeć w sektorze włókienniczym poprzez zobowiązanie do ratyfikacji i wdrożenia konwencji MOP nr 190 dotyczącej eliminacji przemocy i molestowania w miejscu pracy;

81. wzywa Komisję do uwzględnienia perspektywy płci przy wdrażaniu strategii UE dotyczącej wyrobów włókienniczych; zwraca szczególną uwagę na fakt, iż kobiety stanowią 80 %⁽⁶²⁾ światowej siły roboczej w sektorze odzieżowym, a zatem w nieproporcjonalny sposób odczuwają negatywny wpływ tego sektora; zwraca uwagę na liczne doniesienia o przemocy ze względu na płeć w przemyśle włókienniczym; zaznacza, że kobiety i dziewczęta pracujące w fabrykach odzieżowych są szczególnie narażone na molestowanie i przemoc ze względu na płeć z powodu niepewnych warunków zatrudnienia i niskiej płacy, a także z powodu ograniczonej możliwości awansu zawodowego, lokalizacji miejsc pracy i ich uzależnienia od zakwaterowania w miejscu pracy; podkreśla, że w sektorze włókienniczym szczególną uwagę należy zwrócić na równość płci i prawa kobiet; stanowczo domaga się, by umożliwić swobodne zakładanie związków zawodowych kobiet i prowadzenie przez nie działalności, oraz apeluje o przestrzeganie prawa do rokowań zbiorowych;

⁽⁵⁸⁾ <https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport>

⁽⁵⁹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie 15. posiedzenia Konferencji Stron (COP15) Konwencji o różnorodności biologicznej, pkt 59 (Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 94).

⁽⁶⁰⁾ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—asia/—ro-bangkok/documents/publication/wcms_836396.pdf

⁽⁶¹⁾ <http://www.eprs.sso.ep.parl.union.eu/filerep/upload/EPRS-Briefing-652025-Textile-workers-developing-countries-European-fashion-rev2-FINAL.pdf>

⁽⁶²⁾ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—ed_emp/documents/publication/wcms_835423.pdf

82. zauważa, że w przemyśle włókienniczym kobiety są często wykluczone z procesu podejmowania decyzji; wzywa pracodawców w sektorze włókienniczym do podjęcia działań na rzecz zagwarantowania reprezentacji kobiet na stanowiskach kierowniczych i dyrektorskich oraz w forach konsultacyjnych; wzywa ponadto pracodawców do organizowania szkoleń dla kadry kierowniczej i pracowników w zakresie równouprawnienia płci i dyskryminacji ze względu na płeć; wzywa państwa członkowskie do promowania wśród dziewcząt i kobiet studiów w dziedzinach nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki, aby zadbać o to, by kobiety odgrywały kluczową rolę we wszystkich aspektach przemysłu włókienniczego, w tym w korzystaniu z zaawansowanych technologicznie maszyn, często potrzebnych podczas różnych procesów produkcyjnych, a tym samym aby podkreślić powiązania między kobietami, technologiami i wyrobami włókienniczymi;

83. wzywa państwa członkowskie i Komisję do dbania o gromadzenie kompleksowych danych posortowanych według płci, by ustalić udział kobiet w sektorze włókienniczym oraz zidentyfikować ewentualne różnice lub rozbieżności między państwami członkowskimi;

84. przypomina, że rodzime rzemiosło jest często przywłaszczane, co wiąże się z rasizmem strukturalnym, i wykorzystywane do produkcji odzieży przeznaczonej do masowej konsumpcji; przypomina, że ofiarą pada rzemiosło i jego twórcy, ponieważ lokalne społeczności zmusza się do podejmowania słabo opłacanej pracy w przemyśle konfekcyjnym⁽⁶³⁾;

Szkodliwe praktyki zakupowe

85. ubolewa, że strategia nie przewiduje żadnych działań przeciwko szkodliwym praktykom zakupowym przedsiębiorstw; zwraca uwagę, że według MOP obecny brak równowagi sił między nabywcami odzieży a ich dostawcami, w szczególności MŚP, powoduje nadprodukcję i wyzysk pracowników w tym sektorze przemysłu⁽⁶⁴⁾; uważa, że należy skutecznie zająć się nieuczciwymi praktykami zakupowymi przedsiębiorstw, takimi jak dokonywanie w ostatniej chwili zmian w modelu lub czasie realizacji, jednostronne zmiany umów oraz anulowanie zamówień w ostatniej chwili; wzywa Komisję do zbadania, jak najlepiej zminimalizować tego rodzaju praktyki, w tym za pomocą przepisów czerpiących inspirację i opartych na doświadczeniach związanych z wdrażaniem dyrektywy (UE) 2019/633⁽⁶⁵⁾ w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych;

86. nalega, by transformacja ekologiczna i cyfrowa europejskiego sektora włókienniczego doprowadziła do sprawiedliwej transformacji, która nie pozostawi nikogo w tyle; podkreśla, że przejście w przemyśle włókienniczym na bardziej zrównoważone modele biznesowe o obiegu zamkniętym może w znacznej mierze przyczynić się do stworzenia możliwości biznesowych, zielonych miejsc pracy oraz do podniesienia i zmiany kwalifikacji siły roboczej, a jednocześnie umożliwić poprawę warunków pracy oraz większą atrakcyjność sektora i płac pracowników, którzy odegrają kluczową rolę w transformacji; przyznaje, że choć transformacja sektora może zaowocować miejscami pracy wymagającymi nowych umiejętności, inne rodzaje miejsc pracy mogą zniknąć; podkreśla znaczenie wysokiej jakości dialogu społecznego oraz zaangażowania władz krajowych i regionalnych w odpowiednie zaplanowanie transformacji i zadbanie o to, by wprowadzone zostały środki łagodzące, a zmiany nastąpiły w sposób społecznie odpowiedzialny, w tym zadbanie o to, by nowo utworzone miejsca pracy w gospodarce o obiegu zamkniętym były miejscami pracy wysokiej jakości;

87. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia, wraz z partnerami społecznymi, branżą i innymi zainteresowanymi stronami, oferty sektorowych szkoleń i kształcenia w dziedzinie zrównoważonych wyrobów włókienniczych, aby uchronić istniejące miejsca pracy, zwiększyć poziom zadowolenia pracowników i zapewnić dostępność wykwalifikowanej siły roboczej; podkreśla, jak ważne jest, by nisko opłacani pracownicy sektora włókienniczego, w tym pracownicy o najbardziej tymczasowym statusie zatrudnienia, mieli dostęp do wysokiej jakości oferty uczenia się przez całe życie i szkoleń, zwłaszcza po okresach nieobecności z powodów opiekuńczych;

88. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by wspierały podmioty gospodarki społecznej, w tym przedsiębiorstwa społeczne prowadzące działalność o obiegu zamkniętym, w zmianie i podnoszeniu kwalifikacji ich pracowników;

⁽⁶³⁾ https://cleanclothes.org/file-repository/an-intersectional-approach-challenging-discrimination-in-the-garment-industry_ibl_dci-wpc-paper-final.pdf

⁽⁶⁴⁾ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-ed_protect/-protrav/-travail/documents/publication/wcms_561141.pdf

⁽⁶⁵⁾ Dz.U. L 111 z 25.4.2019, s. 59.

89. wzywa Komisję do zapewnienia równych warunków działania – przy wysokim poziomie ochrony środowiska – produktom wytwarzanym i konsumowanym w UE oraz produktom eksportowanym lub importowanym; zauważa, że większość odzieży w Unii jest importowana z państw trzecich⁽⁶⁶⁾, przez co ma swój udział w szkodliwych skutkach środowiskowych i społecznych poza Unią; zwraca uwagę, że polityka handlowa może odegrać kluczową rolę w działaniu na rzecz zrównoważonych łańcuchów wartości, zwłaszcza poprzez skuteczne egzekwowanie rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju zawartych w umowach handlowych UE; uważa, że Unia powinna zadbać o to, by umowy handlowe i preferencyjne uzgodnienia handlowe były wykorzystywane jako dźwignie do promowania zrównoważonego rozwoju, ochrony klimatu i środowiska, praw człowieka, praw pracowniczych, sprawiedliwego i etycznego handlu na całym świecie oraz odpowiedzialnych łańcuchów wartości;

90. przypomina o zasadzie spójności polityki na rzecz rozwoju, a zwłaszcza o art. 208 TFUE, który stanowi, że „przy realizacji polityk, które mogłyby mieć wpływ na kraje rozwijające się, Unia bierze pod uwagę cele współpracy na rzecz rozwoju”; podkreśla, jak ważne jest ograniczenie do minimum ewentualnych rozbieżności i uzyskanie synergii z polityką współpracy na rzecz rozwoju, z korzyścią dla krajów rozwijających się oraz w celu zwiększenia skuteczności współpracy na rzecz rozwoju; zwraca uwagę na rolę spójności polityki na rzecz rozwoju w umożliwieniu zintegrowanego podejścia do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju;

91. w związku z tym zachęca Komisję do uzupełnienia strategii odpowiednimi programami regionalnymi i krajowymi dla krajów rozwijających się w ramach inicjatyw Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej „Globalny wymiar Europy” i „Drużyna Europy”, co powinno zapewnić wyraźną promocję i informowanie o zrównoważonych projektach sprzyjających reformom zarządzania i skuteczniejszemu egzekwowaniu prawa, zwłaszcza prawa pracy, a także o zrównoważonych projektach wspierających budowę infrastruktury produkcji i dystrybucji wyrobów włókienniczych;

92. potępia błędne koło spowodowane skutkami zmiany klimatu, które zmuszają pracowników rolnych do porzucania gruntów niezdatnych już do uprawy, do wyprowadzki do ośrodków przemysłowych i do poszukiwania opartego na wyzysku zatrudnienia w przemyśle konfekcyjnym i w innych sektorach; przypomina, że pracownicy migrujący są szczególnie narażeni na wyzysk, ponieważ brakuje im sieci wsparcia społecznego, a także ze względu na ogólny brak infrastruktury społecznej i ochrony prawnej; przypomina, że rosnąca częstotliwość susz i powodzi zagraża również rolnikom uprawiającym bawełnę na całym świecie; przypomina, że bawełna jest szczególnie znamienym przykładem wspomnianego błędnego koła, ponieważ jej uprawa wiąże się z nadmiernym zużyciem wody, co szkodzi glebie, a także ze stosowaniem pestycydów, co ma szkodliwy wpływ na rolników i środowisko;

o

o o

93. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

⁽⁶⁶⁾ Parlament Europejski, Dyrekcja ds. Analiz Parlamentarnych, briefing, „Textiles and the environment” [Wyroby włókiennicze a środowisko], 3 maja 2022 r., dostępny pod adresem: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/729405/EPRS_BRI\(2022\)729405_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/729405/EPRS_BRI(2022)729405_EN.pdf)